[illegible] proliitaariar [illegible]

Buriaad-Mongoliin

YNEN

BK (b) narafin B-M. moskom ba B-M. resp. IK bolon ylicun eble B-M. zoblellin emenees eder byri niitelegdene. IX elide garça baiba

1932 onii Aavgusta 1 6eder

№ 190 (743)

Zakika yne: Sara byriin 1 tekerig. Alban gazaruudta 1 tek. 30 mon. C. [illegible] ulasta—1 tek. 50 mon. [illegible] yne 5 mong.

„B-M. Ynen" [illegible]

Mөnөө өdөriin dugaarta

1. SSSR-iin TGK ва AKZ-iin togtool.
2. Olonii zөөri kulagailagçadiigi kair gam ygei keseeke
3. Өвөsөnii kuriaalga tukai.
4. „Ynen azal" arteeliiin koroto angiiin syidkelçed tukai tolilogdobo

Өвөsө tariaa kuriaalgada geelgetei temeceke јавadaligi gol вolgoko

Usanda aвtasan caвçalangiin orondo sain urgacatai tala gazariigi cabçaza tesebee gyicedkeke

KARA MENGETEN:

Sovkoosuud = 0,5%, Zakaamin aim. = 1,1%

Zigşyyritei teempe

Өbөsө kuriaalgiin kampaaniiin odoo yjiin kurdabçalaliigi medeke gebel, Aavgustiin 10 өdөriin medee bidenerte baina. Tus medeegiin josoor bolbol өbөsөkuriaalgiin kurdabçalalda jamarç kubilalta bolson ygei, zişeelebel: kolkoosuud-3,2% sovkoosuud-0,5 ba ulasiin kopiragyiçedkebe өmçiin azaltan-1,5%, tiiviin emkinyyd-0,1% bolon kamta byke respyyblig dotoroo-2,4% gyicedkegdesen bolno.

Kerbee tuskai aimaguudiigi abça yzebel Zakaaminii aimag 1,1% gyicedkeltei ba Kori-1,4%. Mөn Alair. Bargazan, Jaruuna, Kiaagta, E Bulagad g. Zergiin aimaguud syylçiin 10 konogiin todorkoi medee өgөbө ygei.

Deere durasagdasan bodoto zyilyyd bolboi juugi gerçelneb gekede, өbөsө kuriaalgiin kurdabçalal ynekeeree melekein alkamaar jabuulagdaza baisan ba өbөsө kuriaalgiigi bolşoviigiin kurdabçalalaar şuud jabuulza cag bolzortoni too ba çanariin talaar gyiced dyyrgekiin tөlөө yrnilteteigeer temeceze çadaa өdii, „zөndөө bytekiigi" kylieeze suusan oportuniis baidaliigi gerçelze baina.

Manai zorilgo bolbol, өbөsө kuriaalgiin teempiigi şuud deeşeni ergөzө, odoonii kurdabçaliin gyicedkelde eris kubilaltanuudiigi olgon ene dekaadiigi şiidkekii dekaad bolgon gabşagaiçalka josotoi. Mөn odoo usanii yjer cabçalangaa abtasan somon ba kolkoosuud өmçiin azaltan bolbol, өөsөdiingөө өbөsө kuriaalgiin tesөbiigi erkebiçe gyicedkekiin tula kөdөө tala gazariin sain urgacatai nogoogi cabçaza keregleke jabadaliigi emkidkeke jabadaliigi kamagiin çukala bolgon oroko josotoi.

N. C giin.

Soc. mөriicөgiin geree biçeg batalaba.

Zakaamin. Cakiriin somonii „Dabaaјin" arteel bol, odoo ziliin өbөsөkuriaalgiin kampaanida ijyyliin 18-aas orozo, tus somonii „Delgeriin" arteeltei soc. mөriicөөgiin geree biçeg batalaza өbөsөkuriaalgiin kamqaaniigi cag bolzorooconi urida gyyrgekeer orobo.

N. Cedenii.

„Ulaan Orongoos" zişee abagtii.

Selenge, Orongiin Ulaan Orongo" komuuna bol, odoo ziliin өbөsөkuriaalgiin kampaanida ijyyliin 20-aas ekilen, 5 brigaada bolzo, brigaada bykenii 3-3 өbөsө cabçaka maşiina ba morin tarmuurtaigaar, koorondoo soc. mөriicөө batalaza ba tus kampaanidaa jabaka zuura erdem ygeigi usadkakaar orobo.

Bişe kolkoosuud enyynees aişee abagtii.

Brigada: D. Cedeni. ba B. Daşiin.

Niitiin zөөriiigi kulgailka jabadal — angiiin daisanii kereg mөn

Ulasiin yiledвerinyydiin, kolkoosuudiin, kopiratiivuudiin zөөriiigi karaka kadagalka ва niitiin (sosaliis) kөrөngiigi вekizyylke tukai

SSSR-iin TGK ва AKZ-iin TOGTOOL

Syyliin cagta tөmөr usan zam deerki teeberiigi ba kolkoos kooperatiiviin zөөriiigi kyligaan bujuu jөrө niitede karşa etegeedyydiin zөgөөs kulagailna geze kөdөlmriçөd ba kamtiin azalçad darui daruikan medyyldeg bolbo. Mөn tyynçeјen, kolkoosoos garka dura ygei, kolkoosiigi bekizyylkiin tөlөө ynen ceke ba çarmain kөdөlmөrilөzө baisan kamtiin azalçadiigi niudargan etegeediin zөgөөs zanadag kabçadag tukai darui daruikan medyylgenyyd orono.

SSSR-iin TGK ba AKZ kojor bolbol niitiin (ulasiin, kolkoosiin, kooperatiiviin) kөrөngө keeşemnei zөblөltө baidaliin yndesen geze toolono, niitiin kөrөngө bol narin nangin ba demii oironi kөreşө ygei budas bolno, iimees niitiin kөrөngөdө tyrimkeilen komgolzoson etegeedyyd bolbol arad niitiin daisad mөn, tere tula niitiin zөөri kulagailagçadtai eris temecekeni zөblөliin zurgaanuudiin nen çukala ekindygeer zorilgo mөn.

Ene bodomzonuudiigi barimtalan kөdөlmөriçөd ba kolkoosçodiin eriltiigi ugtamzalan jabakiin uçaraa SSSR-iin TGK ba AKZ-iin **togtookoni:**

I

1) Tөmөr usan zam deere baigaa teeberi gryyzyydiigi ulasiin zөөritei udka çanariin talaar adlidkaza karuuciigi çangadkaka.

2) Tөmөr usan zam deerees teeberi gryyz kulgailsanii tөlөө syydiin kemzee bolgon kuluugçadiigi kuuliin deede kemzeegeer buudan alaka ba byke zөөriiigiini kuriaan abka. Şiidkeberiigi zөөlөdkөkiin uçar barimtanuud baibalni tus şiidkeberiigi 10 zil kindanda suuka kyrter zөөlөdkөzө mөn byke zөөriiigiini kuriaan abka.

3) Tөmөr usan zam deere teeberi gryyz kulagailza şiidkegdegçedte kөngөlөn kiike ygei.

II

1) Kolkoos ba kooperatiivuudiin (gazar deeree baisan tariaan niitiin zapaas, kadagalamziin gazar bujuu magaziin kladovoido baisan ba bişe bişe) zөөrisyydiigi ulasiin zөөritei udka çanariin talaar adalidkaza tyyniigi kuluulgaka ygein tөlөө karuuciigi çangadkaka.

2) Kolkoos ba kooperaliiviin zөөri kulagailsanii tөlөө syydiin kemzee bolgon kulagailagçadiigi kuuliin deede kemzeegeer buudan alaka ba byke zөөriiigiini kuriaan abka Şiidkeberiigi zөөlөdkөkiin uçar barimtanuud baibalni tus şiidkeberiigi 10 zil kindanda suuka kyrtereni zөөlөdkөzө mөn byke zөөriiigiini kuriaan abka.

3) Kolkoos ba kooperatiiviin zөөri kulagailza şiidkegdegçedte kөngөltө kiike ygei.

III

1) Kolkoosçodiigi kolkoosoos gargakiin zorilgotoigoor, kolkoosiigi kyceer unagaakiin zorilgotoigoor kairalga kabçalga ba zanalga dokilgo kiigçe bujuu kiikiigi zorigço niitede esergyy, niudargan kapitaliis etegeedyydtei eris temeceke. Ene jabadal yildegçediigi ulasta koro kiigçed geze yzemzelke.

2) Kolkoosuud ba kolkoosçodiigi kabçalga zanalga yildegçed niitede esergyy, niudargan kapitaliis etegeedyydees kamagaalkiin tөlөө syydiin kemzee bolgon tede etegeedyydiigi 5 naas 10 zil kyrter çөlөөgiini kasaza gindanda kaaka.

3) Ene keregeer şiidkegdegçedte şiidkeberiin kөngөltө kiike ygei.

SSSR-iin TGK-iin tyryylegçe **M. Kaliiinin**

SSSR-iin AKZ-iin tyryylegçe **V. Moolotov [Skriaabin]**

SSSR-iin TGK-iin Sekretaar **A. Jinykiidze**

Moskvaa. 1932 onii aavgustiin 7-nii өdөr

Olonii zөөri kulagailagçadiigi kaira gam ygei keseeke

Kolkoosiin zөөri kulagailagçadta katuu kemzee aвka.

Mykarşiberiin aimagiin Cuulgiin somonii „Oçon" geze komuuniin azal kөdөlmөriiin jabuulga tuiliin muudaad baina. Enyynii uçar şaltagaan bol negen talaas kelceete azalda orol ygei niudarganii tegşedkel ba kariuucaka ezegyi jabadaliigi odoo kyrter manduulsan, azaliin zuram muudaza naiaadaas arcaka jabadal delgersen, udaridalga suladasan; negөө talaas **kolkoosiiu zөөriigi kamtaran kulagailza dotoroosoni korloko jabuulga nen jike delgersen** baina.

Syyliin cagta jyy jyynyyd kulagailagdaab gekede: **Sebeldein toskondo kadagalamzada baisan 120 pyyd tariaa, 21 tologoi aduud, 70 arisan tulam, 16 sur argamza ba kazaar, nogto, boozo zoloo metiin morinii zebseg bolon kirөө, syke, darkanii zebseyyd g. m.** Mөn basa koninii nooso ba kladovoido baisan ideenii zyilyydiigi kuluudag. Ede bykii gadana baga sagaar kulagailagdasan edlelyyd toolozo baragdaşa ygei.

Ked kulagaiçadbe gekede: **Losol Norbiin, Sodnom Norbiin, Lynreg Dugarzabiin, Dugar Badmiin, Gympel Badmiin**—edener baina.

Edener jamar zonbo gekeee: **Lynreg Dugarzabiin** bol katuu dunda çadaltanii kybyyn, **bagaas koişo lama jabaza gebçe garaad,** 1930 ondo lama jabadalaa kajaza kolkoosto oroson baina. **Losol ba Sodnom Norbiin** ygeitei çadaltan bolboç, azal kiike dura ygei. kyn bykentei kereldeze nançaldaza jabadag niitede esergyy kuligaan etegeedyyd. **Dugar** ba **Gympel Badmiinnar** mөn azal kiike dura ygei ba kelceete azalda oroko jabadaliigi esergyycesen baina.

Kaişan geed kulagailaab, jamar jamar faagta—barimtanuudtaib gekede: ede Sebeldein toskondo modo ba karaguin kөdөlmөridө baikadaa 120 pyyd tariaa ba morinii tonoguudiigi kudaldasan. Enyynii gerçe bolko zyil—tariaa kudaldasan erketedeni makabod bejeeree bii. Mөn Cuulgiin somondo Sebeldei, Gaşei, Cuulga gurban nutaguudiin kystovoi cuglaan bolkodo: tyynde Sebeldein toskonoos jiresen tөlөөlөgçөd bol „Oçon" komuuna yrisenii ba idelgiin tariaa ygeibdi geke aadla, tyynii geşyyd manai selieenide tariaa naimaalza jabadag" geze kelsen baina. Mөn tedener (Sebeldeenkin) „Oçon" komuniin şine sor boozo boozolzo jabasan baina. 21 tologoi aduugi **Gympel Badmiinki** tyryylegçe baikadaa ygei kiigee. Kulagai kiigçediin negen udaridagça bolko **Losol Norbiin** bol komuniin zaluuçuudiigi zakaalani zaka gartar „kulagai kiijaa" geze idkadag. Erketen Dambii Batiin gegçiin Sebeldeede baikada „tariaa kulagailajaa, komuud tonog kulagailajaa" geze kedentaa kelsen. Mөn Batiin D. ba Dorziin D.D. kojoriigi „pekaarni dotor baisan gulir, kuluujaa" geze ene aavgustiin 3 nii ydeşe kelsen baina.

Tabanii negen, **Dugar Badmiin** gegçiin kadam kulagain tөlөө kolkoosoos gargagdasan baina. **Gympel Badmiin** gegçe ulasiin beledkeliin noosonoos kulagailan abça „өөriingөө nөkөdiin" samagadtai kuuçan kөdөsөnii noosoor agcasan baika juma.

Mөn tyynii gadana gerçe bolko zyil juu bainab gekede: ede taban karmaan dyyren mөngөtei jabadag. Kamtarza өrgөlzө arki uudag.

Ede tabaniigi komuuniin geşyydiin zөgөөs şyymzelen kelebelni „çii niudargan geeçeç, çii niudarganii tusalagça geeşeç" geze bygede negen dugaar kaşkiraldaza erkim sain şudarguu kөdөlmөrilzө baisan kolkoosçodiigi kabçadag kairadag, zangadag baina.

Lama Lynreg Dugarzabiin bolbol komuuniin ekindygeer gabşagai, urida kөlөsөnçөn jabasan Damdin Budazabiin gegçiigi „çinii komuunaas garka bolç bii garanam çigara" geze idkan ygedee oruulza, medyylge biçeze өgөsөni pravlieeni da bariaad idebkiten nөkөdiin kelekede garkajaa bolison baina. Mөn **Losol Norbiin** gegçe „çinii garaabol biiç garana" geze olokon kynde kelsen ba өөrөө medyylgenyydiigi biçesen baika.

Ede tabanii kulagai kiideg ba azal kiike dura ygeigi komuuniin geşyyd bygede medeke. Komuuniin geşyyd bolbol, kulagaiçanii tukai faagta—barimtanuud jasala olon, toolozo baragdaşagyi, zygeer kulagai kiideg zonii jikenkini ygeiteiçyyd tula ileryylkedeç deede zurgaanuud ankarza өkө ygii, mөrtei juma bolzo өkө ygei beze geze sanaad baigşabdi" geze keledeg baiba Eneni ugta buruu, zөblөltө zasag bol niitiin zөөri kulagailka erke jamarç çadaltai kynde olgodog ygei kulagaiçan etegeediigi nen adali keseedeg baina şuu.

Komuuniin geşyyd bolbol ede kulagaiçad ba azal kiike dura ygeiçyydees amiaaralkiin uçaraa arteel bolon tasarka geze oroldoson baika juma.

Kulagaiçad jaakadaa tiime bөkө, ilerze өgөdөg ygei baidagba gekede: negen talaas ileryylkee sanasan kyniigi syrdyylen ailgadag, zanadag, kabçadag; negөө talaas tus komuuniin geşyyn bөgөөd Şarabdain MTS-iin orlogço direegter Baldan Tarbiin gegçe tedeniigi өmөөrөdөg, өmөөrөkөdөө tөrөliin kubiaar өmөөrөdөg. Kulagaiçad koorondon bulta tөrөl tөrөsөn.

Ede bykii uçaruud juu keleneв gekede: tөrөl tөrөsөngyyd lamatai kamtarza kolkoosiigi unagaakiin uçaraa dotoroosoni korlozo, kubiiin keregte zoriuulan kulagai kiize baina. Kulagai kiikiingee kazuugaar idebkitei kөdөlzө baisan kolkoosçodiigi kabçaka, kaaka zanaka dokiko metiin ters buruu gyzerdelge kiize baina şuu.

Iimees edener bol niitede esergyy niudargan kapitaliis etegeedyyd, kuligaanguud mөn bolko tulani tuskai kemzee adça kolkoosoos kөbkө cokin kajaad „Oçon" komuuniigi aza akuin ba emkigkeliin talaar bekizyylkeni mөnөө өdөriin çukala zorilgo mөn bolno.

Kolkoosiin zөөri kulagailka jabadal ganca „Oçon" komuunada bişe, mөn Cuulgiin somonii Staalinii neremzete arteel, „Kubiskal" ba „Erdem" arteeluudta bii. Zygeer „Oçon" komuuniin kulagai bol aikatar jike ba monduu kulagai mөn.

„Zairan"

Germaaniiin komuniis nam reikstaagiin sungaltada jikeken ilalta tuillaba

Germaani ulasiin 5 milijoon 277 mingan prolitaarinuud azalçad komuniis namiin tөlөө, kriizisees kuвiskaliin zamaar garkiin tөlөө garaa өrgөbө.

Berlin, 15 (T). Naconaal-socaliista (faşiistanuudiin) teerror ba socaal-demokraaduudiin idkalga kelii jike baibaç komuniistanuud reikstaagiin sungaltada jikeken ilalta tuillaza garba. Komuniis nam bolbol 1930 oniikitei adliddkabal 588 mingan gar ilyy, prizideentiin sunguuliinkitai adlidkabal 1 milijoon 672 mingan gar ilyy olobo. Ene garuudani socaal-demokraaduudiin tөlөө өrgөkөө bolisonoos oldobo.

Socaal-demokraaduud bolbol 1930 onikido orobol 724 mingan garaa geegee. Naconaliistanuud kөdөlmөriçөnii rajoondo garuudaa geeze, byrziineriin dundiigi barimtalagça aradiin, azakuin, ulasiin namuudiin kubiaas busa rajoonguudta şyybe. Kerbee Pryyssiin landtaagiin 1932 onii sungaltatai adlidkabal naconaliistanuud bol 7%, garuudaa geegee. Tөbiin nam bolbol kagas milijoon garuudiigi şyykiin gadana Baruun ba Өmөnө Germaanida egeel kyçetei namani zangaaraa baina. Ulasiin aradiin, azakuin namuud jikeken geelte kiibe.

Ene sungaltiin byridkeliin josoor zasag bol diilengii jikenkini bolzo çadaka ygei baina. Kerbee naconaal-socaliistanuud (faşiistanuud) tөbiin namtai kөөrөldөө kiize çadaabalni zasag bol diilengii bolzo çadaka baina.

Jamar jamar namuud kedii gartai bolzo kedii mandaad absaniini medee.

Berlin, 15 (T). Dab deereki medeegeer ene ziliin reikstaagiin sunguulida kamta 36 milijoon 976 mingan gar өrgөbө, reikstaagiin 1930 onii sunguulitai adlidkabal: 1 milijoon 752 mingan gar ilyy.

Garuud ba mandaaduud kerkin kubaagdanam gekede: **Komuniistanar** 5 mil. 277 ming. soc-demokraaduud-7 milijoon 950 ming. tөbiin nam-4 mil. 600 ming. Bavaariiin aradiin nam-180 ming., naconaliistanuud-2 mil. 174 ming. naconaal-socaliistanar (faşiistanar) -13 milijoon 732 ming.. aradiin nam 436 ming., azakuin nam -146 ming., ulasiin nam-375 ming.. şazanii nam-362 ming, bişe namuud -700 mingan garuudiigi olobo.

Zasagiin gazaraas garsan tuskai medeegeer reikstaagta 602 mandaad baika jum aka. Soc-demokraaduud 133 mandaad (tyryyşiin reikstaagiin 136 nii orono). Bavaariiin aradiin nam 20 (19 nii orondo). azakuin nam 2 (tyryyşiin 23 nii orondo). ulasiin nam-2 (16 nii orondo). **komuniistanar** 89 (78 nii orondo). naconaal-socaliistanar 229 (110 nii orondo). Landbyynd geze jivrein nam-2, tariaaçanii nam-2 (5 nii orondo), kristoos şazanii nam 2 (14 nii orondo), naconaliistanuud—37 (42 iin orondo). Landfoolik nam-1 (19 niin orondo).

Өbөsөkuriaalgiin kampaaniiigi cegnebe ygei.

Ekirid-Bulgad. Karzagain bylsoveediin bykii kolkoosuud bol, odoo ziliin өbөsө kuriaalgiin kampaanida ijyyliiin 13-nii өdөr oroko tөsөbtei baisan aad, ijyyliiin 16-da oroson baina.

Odoo yjide өbөsө kuriaalgiin kampaani tөlөg dundaa jabaza baika josotoi bolboç, tus somonii өmçiin azaltan ijyyliin 27 kyrtele өbөsөndөө oroo ygei baina.

Byke kolkoosçon ba өmçiin azaltan bol, soc, mal azaliigi өrgөdkөkө jabadaliin tulga bolko өbөsө kuriaalgiin kampaani ygeigeer jabaza çadaka ygeigee saitar medeseer baiza keregseeke ygeini gaikaltai.

Gadana, somonii soveed ba nam komsomooliin yyryyd bol. өbөsөkuriaalgiin kampaaniiin tukai arad niitiin dunda nebterelgiiin kөdөlmөri negeç jabuulsan ygei.

Enyyn deerees өbөsөkuriaalgiin tөsөb ijyyliiin 27-nii medeegeer tus bөlөg dotoroo araikan 17 kubi gyicesen baina. Silosiin tөlөө mөn kenç temecedeg ygei ba kөtөlbөrilөgçөdiin gemeer tasaldasan baina.

Uçar iimiin tula gemtendeni kuuliiin eris kemzee abaad, өbөsөkuriaalgiin kampaaniigi jaabaç erkebişe cag bolzor dotoroo gyicedkeke keregtei.

D.O.

B. M. Respyyвlig dotoroo өвөsөkuriaalgiin kampaaniin gyicedkeliin вyridkel 1932 onii Aavgustiin 10 medee

Aimaguud	Tөsөbiin gyicedkeliin %
Aga	3,8
Alair	—
Bargazan	—
Bookon	8,9
Deede Yde	4,7
Jaruuna	—
Zakaamin	1,1
Kiaagta	—
Kabaan	2,1
Mukar-Şiber	6,1
Selenge	6,9
Tynken	7,1
Kori	1,4
Ekired-Bulagad	—
Bauunta	—
Koito-Baigal	—
Kamta	2,4

Ulaan Berlin bol komuniistanuudiin eke oron.

Sunguuliiin Beerlinde bolsonii tөgөskөliin byridkel: Beerlinde kamta 1141023 garuud өrgөbө (1932 onii apreeli 24 dө bolson landtaagiin sunguulida 1197541 gar өrgөsөn baigaa). Ende **komuniistanarta-382377.** (landtaagiin sunguulida 352444 baisan juuma). soc - demokraaduudta — 318950 (3?2-917). naconaal-socaliistanuud-230295 (288316). naconaliistanuudta 75532 (81974), Tөbiin nam-54587 (16566). Ende komuniistanuud keniigiinç ilaza garba.

Giitlerten tөbiin namtai eb negedekiigi ermelzeze baina.

Naconaal-socaliistanar bolbol sunguuliin өmөnөki idkalga jabuulkadaa gancakan jike nam bolkiin zorilgo tabikaas baitagai reikstaagta diilengii jikenki garuudiigi olozo naconaliistanar ba tөbiin namtai eb negedeke ygei geze zorison baigaa. Mөnөө bolkodo byke Germaaniiin naconaalsocaliisiin eb negedemel zasagiigi fon-Pappen, Şleiker, Gygenbeerg gurbanii koorondo baiguulka ba pryyssiin zasagiigi Briyniinge ba Gygenbeerg kojoriin koorondo baiguulka geze dookonuur kөdөlmөri jabuulza baina.

Kөdөө bicegçener biçene

Jөrdөө 25% dyyrgeвe

M-Şiber. Zaganii somon dotor odoo ziliin paar beledkeliin kampaani ton sula jabaza baina. Ilerkiilebel: odoo kyrtele arai geze tөsөbөө 25% dyyrgeze baina.

Iimiin tula tus kampaaniigi darui gyicedkeke keregtei.

Kolkoosiin geşyyn Ş.

Өmcөrkөgçө abagaida kemzee abka

Aga. Burzagantain „Şine Azal" komuuniin geşyyn Z. Zodbiin bol oroson cagaas koişo өөriin kabaatai baisan nege mori tergiigi keniiç jirebel өkө ygeibi geze yrgelze өmçөrkөn, kөdөlmөriiin yjede unaagaar dutaza baikada mori terge mini ogto өkө ygeibi geze suudag baina.

Zasabarilkiin tula.

Kolkoosuudiigi syidken korologço angiiin daisadiigi prolitaariiin syydiin ɵmɵnɵ ƶagsaaka

„Ynen Aƶal“ arteeliin koroto kereg

Jaruuniin aimagiin Yldergii somonii „Ynen Aƶal“ geƶe kɵdɵɵ aƶaliin arteelda keden olon angiiin daisaad niudargaçuud şurgan orood ɵɵsɵdiingɵɵ ƶinkeni tɵlɵɵlɵgçɵd baruunii oportuniistan ba „ƶyynii“ nuglaaçan bolon tedeniigi ajadan dagaldagçadtaigaa kubi niilen kamţarça ƶɵɵlɵn uurkai ƶasaad, komuniis nam ba soveed ƶasagiin bodolgiigi ƶigşyyritei bydyyligeer ƶabkairuulan tus arteeliigi syidken korlokiin jabuulganuudiigi kiiƶe baisaniini ton tobçokon ba todorkoigoor ileryylen dooro ƶagsaabal:

„Ynen Aƶal“ arteel bolbol 1930 ondo emkidkegdesen odoo 615 amin kyntei kɵdɵɵ aƶaliin arteel aƶai. ene engɵrsɵn 1931 onii namariin ba ɵbɵliin yjede mal maka beledkeliin kampaaniiin ekilekiin uridatei arteeliin tyryylegçe **Dmitr Dambiiin** ba bişe keden nɵkɵd arteeliin pravleeniiin geşyydiin ƶɵbleen tataƶa tyyn deere tus arteeliin geşyydiin ɵmçiin medel baisan yniee ba bişe ƶiƶe maluudiigi erkebişe kamtaruulkiin tukai asuudal tabiƶa tyyniigee batalan ƶɵblɵƶɵ togtool gargaad, udaatai ene togtooloo arteeliin niite geşyydiin kural deere bataluulkiigi cuglaan tataƶa nege keden kɵgçɵd bagaçuudiigi kamtaruulan cuglaagaa kyçendeni kyresen deere toolon deere durasagdasan togtooloo baţalka geƶe gar ɵrgyylen abça enyyniigee yndeseer kolkoosiingoo geşyydiin ɵmçiin medelde baisan yniee boruugi byrin kamtalsan baina. Tyynii udaa tus kolkoos deere bykii syy tavaariin feermede saaka ynieenyydiigi kamtaruulkada ene kolkoosiin byke ynieenii 80% kamtaruulsan baika. Uçar enyyn deerees odoo kolkoosçoni saaƶa syygiini ideke gekedee yniee ygei kara caitai çakuu baina, Ƶişeelebel 8-9 kynde nege yniee kyrteke (Caidamiin salabarita 8-9 kynde yniee Maargiin salabarita 6-7kynde 1 yniee,) geke ƶergetei baina.

Ene buƶagai kereg tukai batalagdaka bodoto barimtani kaanaas ilerkeb gebel tus kolkoosiin bygede geşyydiin cuglaan deere kolkoosçonii yge kelekiigi sonoskodo, bygedeeree bidenii ɵmçiin medeliin maliigi kyçeer baalaltiin josoor kamtalaba, enyyn tukai manai cuglaan deere jamarç asuudal tabisan ygei, karin nege keden kɵgçɵdiigi cugluulƶa ɵɵsɵdiingɵɵ togtool bataluulƶa abasan baika, jɵrɵ ene kereg bolbol kɵdɵlmɵriçɵnɵɵs nuucaar byteegdesen baina, geƶe kyn byken keledeg baiba. Zygeer odoo tere togtooloni arteeliin keregte bainuu gebel,—ygei jaakadaa ygeib gekede, enyynii uridatai arteeliin toocoogi kɵtɵlɵgçɵ Bata mɵnkɵ Badmiin gegçe niudargan geƶe arteelaar ceberlyylkiigee uridatai ygei kiiƶe orkison tula odoo bidenii garta baika ygei geƶe kariuucadag baina.

Caaşaa tus arţeeliin aƶaliin emkidkelge ba aƶa akui ba emkidkelgiin ţalaar kerkin bekiƶeƶe baisaniigi nege keden ygeer biçebel: ƶɵbɵɵr emkidkesen aƶal geƶe ugta ygei, karin byke aƶalaa sandargan butargakiin ţuilda kyrgeƶe baisan gebel daaşaarka ƶyil ugta ygei. Ƶişee abkada, socaliis josonii meetod—brigaadaar kɵdɵlmɵrilkɵ jabadaliigi kereglee ygei, aƶalta ɵdɵriin toocoogi gargadag ygei, jɵrɵ gargabaç tyyniigee bodoto kiisen byteesen aƶal deereeseni temdegleed sara dyyrsenii syylde niiteldeg ygei, karin aƶaliigi emkidkegçe Dugarƶab Dambii gegçe kɵdɵlmɵriçɵdiingɵɵ dunda orood, çamada kedii aƶalta ɵdɵr keregteib geƶe asuuƶa jabadag baina (kolkoosçon Dondobiin Damdin gegçees çamada nege sarada kedii aƶalta ɵdɵr keregteib) geƶe asuuƶa jabasaniigi nɵk. Dondobiin gegçe bygediingee cuglaan deere şyymƶelen keleƶe ileryylbe. Basa byke kɵdɵlmɵriçɵdiingɵɵ Manai sarada kiisen aƶalta ɵdɵriin toocoogi Ijyyli sarada byridkeƶe gargasan bolson baina. Tus arteel bolbol byke emegteiçyydiigi aƶalda jabuulƶa çadaa ygei, kyykediin jaasli ba talmainuud emkidkegdee ygei. Jɵrɵ aƶaldaa jabakadaa brigaad geƶe keden kynii neriigi caarsan deere biçekees bişe, tereni biçegdeseniigee joşoor jabadag ygei, ken kaana kentei kamta jabakab ţyyn teişee ɵɵriingɵɵ dura duraar jabadag baina. Socaliis mɵriicɵɵ ba gabşagaiçalka jabadal geƶe ugta jabuulagdadag ygei aƶai. Mɵn aƶaliigaa ƶebseg keregselde eƶegyigeer kandaƶa ebdeke sandargaaka jabadal tooloşo ygei olon, tyynçelen aƶaliingaa olƶiigi kubaakada ynekeere niudarganii tegşedkelgiin josoor aƶalda jabadagç ba ygeiç kynde ton adali negen kemƶeegeer kubaadag baina.

Gadana odoo jabuulagdaƶa bykii ulas tɵriin çanarta aƶa akuin kampaaninuudiigi kerƶerge gabşagai ba emkiteigeer dyyrgeƶe bainab gebel: „Ynen Aƶal“ arteel bolbol Ijyyliiin 10 da ɵbɵsɵndɵɵ oroko bolƶortoi baigaa 10 konog koƶomdoƶo Ijyyliin 20-nii ɵdɵr ɵbɵsɵndɵɵ orood Aavgusta 5 kyrter negeç bukal sɵrilɵɵ ygei, kamta 2000 garan bukaltai, tyynee boroondo cokiuulƶa kara şabar boltor yƶeegeed baina. Ɵbɵsɵ kuriaalgaa dyyrgeke bolƶoroni aavgustiin 25-da bolboç ene bolƶortoo jaabaç dyyrge çadaka ygei melekein kurdabçalalaar jabuulƶa baina.

Odoo kyrter negeç kilograam ɵbɵsɵ siilosloo ygei. Ɵngɵrɵgçɵ ƶilde darasan siilosoni cɵm yƶeƶe kereg ygei bolson baika. Tus arţeel bol ene ƶilde daraka siilosoo, nidonin ƶiliingee yƶesen siilosiin nykende darakiigi, tere kereg ygei bolson siilosoo gargaƶa kajaƶa baina. Basa enyynçelen paar beledkelni jamarç gabşagaiçalga ygeigeer jabuulagdaƶa baina.

Oroonii kampaani tuiliin muugaar jabuulagdaba. Byke tyreke maliin 8-9% oroondo oroson baikadani feermiin erkilegç Rinçen Bolodiin gegçe (niudargan Rabdan Bolodiin samagan) manai feermiin tɵrɵkɵ maliin 80% oroondo orood baina geƶe ton kudalaar keleƶe baisani ileryylegdeƶei. Ene meteçelen bişe eldeb çukala kampaaninuudiigi ƶigşyyritei muugaar jabuuldag baika juuma.

„Ynen Aƶal“ arteelda uran mekeer şurgan orood, syidken korloko jabuulganuudiigi kiiƶe deere durasagdasan „ƶyynii“ nuglaa ba eldeb buƶagai jabadaluudiigi yyskeƶe bykii niudargan bajan lama bandinuudiigi dooro cubariuulan ƶagsaabal:

1, Badmiin Bata—Mɵnkɵ geƶe nege uridiin nojon niudargan baisanaa syyliin yjede arteelaas ceberlegdesen baina.

2. Bolodiin Rabdan gegçe nege nasa dotoroo barlag kɵdɵlmɵriçɵdiigi mɵlƶɵsɵn, naimaaça kunƶaaça, ɵngɵrɵgçɵ ƶilde „Malçan“ geƶe arteelaas ceberlegdeed tus „Ynen Aƶal“ arteelde şurgan orood kogşol ƶɵɵriigi kadagalagça baisan, tyynii syylde syy tavaarin feermiin erkilegçe baisanaa gargagdaad odoo aƶalda jabana ygei. Mɵn enyynii samagani niudargan bajanii kyyken ba odoo feermiigi erkilegçe baina.

3. Bodiiin Zyndyi gegçe saja bolol lama jabasan, jɵrɵ Egetiin dactangiin lamanariin dunda jikeken kyndetei bygede lamanariin ƶygees itegemƶelegden kɵdɵɵgiin aradiin dunda garça eidebiin nomnol idkalganuudiigi idebkiteigeer jabuuldag baisanaa kara nerede oroƶo kɵdɵɵgiin aradiin kɵkɵ deel kederen jabaƶa, „Ynen Aƶal“ arteelde şurgan orood tus kolkoosiin barilgiigi erkilƶe baikadaa barilgiin kɵdɵlmɵriiigi jabuulsan jyyme ygei, karin nege kedii lamanar (Bandânii Dagba, Gombiin Çimed) gegçediigi kɵlɵslɵƶɵ sain cen ɵgçɵ keden geriin peeçi kiilgekees bişe ondoo byteesen juuma ygei, barilgiini kɵdɵlmɵri gyiced tasaldaƶai. Nerelegçe Bodiiin bol bol ɵɵriingɵɵ dyy lama Ƶigmed Bodiiin gegçedee kolkoosoos idee kool ɵgɵdɵg g. m. tusalamƶa cag yrgelƶe yƶyyldeg baina.

Tiin ene niudargaçuudiigi kolkoosoos ceberleke tukai şyymƶelel bolkodo kolkoosiin şine tyryylegçe Damdinii Badma gegçe şuud ɵmɵgçɵldɵg baina.

Syyliin yjede tus kolkoosdo juu bolƶo bainab:

Kolkoosoos garka tukai 30 garan medyylgenyyd orobo, enyynees 27 ailiini kolkoosoos gargaba, gargakadaa jamarç ƶɵɵri ɵgɵbɵ ygei, karin niudargan Badmiin Bata-Mɵnkiigi ceberlekedee nege komogoorsk yylteriin yniee ɵgçɵ gargasan baina. Kolkoosçonii ƶygees idee kool ba ɵmɵskɵ kubcasa erisen ɵrgɵdylyyd tuiliin olon bolbo, arţeeliin pravleeni kereglene ygei, samagad kɵgşɵd ɵɵsɵdɵɵ medeed ynieegee kɵtɵlɵɵd bucaƶa baina g. m. eldeb olon ƶigşyyritei jabadaluud olon yƶegdeƶe baina.

Baicaan yƶebel, deere biçegdesen bodoto ƶyilyyd bolbol, „Ynen Aƶal“ kolkoosdo angiiin daisad şurgan orood tyyniigi sandargaka korlokiin jabadal kiiƶe baisan ba mɵn namiin ƶinkeni şugamiigi kaƶailgan kolkoosçonii ɵmçiin medelde baisan yniee ba ƶiƶe maliigi baalaltiin josoor kamtalaƶa mɵn kolkoosiin aƶaliin emkidkeliigi butargan syidkeƶe çadaad ɵɵsɵdiingɵɵ garta abasani ilerçe garaba.

Basa nege ƶigşyyritei ƶyil gebel: Jaruuniin aimagiin namiin komiteed, kolkoozsojuuƶa ba bişeç emkinyydees ankaralaa tabin şalgaƶa yƶesen ygei miin baisani buƶagai kereg bolno.

Uçar iime tula olon yge duuç ygei, ceke Respyybligiin prokoroorto yge ɵgtɵbɵ! Saitar şalga, mɵrdɵ, korţon niudargaçuudiigi prolitaariin syydiin ɵmɵnɵ ƶagsaan kuuliin katuu kemƶee abtaka josotoi.

N. C-giin.

Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin reide.

Namar-ɵвɵliin surgaalda daiçalan вeledkeke.

Kori. Tus aimagiin namiin emki dotoroo bykii bodoto geşyydiin 93% ba orologço geşyydiin 100% ulas tɵriin surgaalda ɵngɵrɵgçɵ ɵbɵl cagaa jabaƶa, Zyyn-Sibiiriin kiƶagaar deere koonkyrsoor kojordugaar suuri eƶelƶe 500 tɵkɵrigiin şagnal abasan baina. Ene josoor tuskaita tɵsɵbɵɵ 180% gyicedkesen baina.

Tiigeƶe, ƶunii cagiin erke baidal deere tokiruulan şinedken baiguulakiin uçaraa ijyyniiin 1-ees yyskeƶe, namgyiçyyd, ulaan partiƶaanii ƶergiin cuglaa kuraluudiigi tataƶa, Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin froonto deere ƶagsaƶa, bykii ƶorilgonuudiigi tanilcuulakiin niitiin dundiin kɵdɵlmɵriiigi jabuulagdasan baika juuma.

Gebeç, odoo ɵbɵsɵ kuriaalgiin kɵdɵlmɵriiin yjede Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin surgaaliigi suladkasan deerees ƶarim yyryydţe tasaldasan jabadaluud tokiooldono. Gekiin kamţa, Balbagar, Ynegetei geke mete yyryydte taban konog byri 1 udaa nom yƶelgiin cagiigi togtooƶo, brigaada doţoroo sonin biçegiin unşalga emkidkeke bujuu, negen ɵdɵriin surguuli emkidkeke ƶergeer jabuulaƶa baina.

Basa, jamarç kɵdɵlmɵri ygei yyryydiin baidal deerees temdeglebel, aimagiin tɵb deereki yyr bol, „bideç keseƶe jabadag“ geƶe suuka bujuu, Doodo-Kudan, Kori, Sandamain ƶerge yyryyd „surtal nebtergegçe ygei“ geƶe ulas tɵriin surgaaliigi saiƶaruulan tabiƶa çadaa ygei baina.

Enyynii kamta, aimagiin namiin gegeereliigi erkilegçediin „amaralta“ garasanaas, namiin surgaaliin kɵdɵlmɵri nɵk „amaraltada“ garkiigi ƶabdasan gebel ƶokino.

Zygeer, ene metiin ƶokildoko ygei jabadaluudiigi yndeseerni usadkakiin tɵlɵɵ kemƶee abça baina. Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin reidiigi kurdabçalan tabikiin uçaraa, aikoomoos 12 kyniigi yyryydte jabuulagdasan baina. Ƶişeelekede Ynegetein namiin yyrte eligegdesen nɵkɵd bol tendekiiin edebkiteniigi kabaaduulaƶa Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin baidaliigi şalgaƶa, nam, komsomool ba namgyiçyydiigi kanduulakiin kɵdɵlmɵri jabuulaƶa baina.

Enyyn deerees baicaan yƶeƶe, namiin togtoomƶonuudiigi yƶeƶe tanilcasanii ƶabçaanda eliţe gyiceen çadasan ilaltanuud jike baibaç, ƶunii baidal deere, „amaralţada“ garasan jabadaluud udaa daraa yƶegdesen tula, Maarks-Leeninii kymyyƶelgiin kurdabçalaliigi ulam byri çangadkaƶa, namar ɵbɵliin surgaalda beledkeƶe orokiigi erçemtei beledkeke josotoi.

Ƶ.

Usanii ajuultai temeceke.

Gazariin toogi ile todoor oloko

Usan tataƶa вaiвaç, ajuuliin ecesleltei temeceke jaвad вidenii tɵв ankaralda вaika josotoi.

Usanii tataka jabadal tuiliin udaan. Aavgusta 14-nii ɵglɵɵnii 9 cagta 479 baibal ɵdɵriin 4 cagta 480 sm. ydeşiin 9 cagta 482 sm. bolƶo 15 nii ɵglɵɵnii 9 cagta 480 sm. bolbo. Ene nemesenii uul şaltagaan bol 14-nii ɵdɵriin kagasaas koişo boroo orsonoos bolbo. Aimaguudaas abtasan medeenyyd bol mɵn udaabtar tataƶa baisaniigi gerçelne.

Iimees bidenii ƶorilgo bol kyciigee butargal ygei usanii ajuuliin garƶiin toogi ileryylke ba kaa gaƶarta sandaral ebderel bolsoniigi darui cagaa çarmain kɵdɵlmɵrilɵƶɵ bɵglɵkɵ josotoi.

Usanii ajuultai temeceke ƶasagiin gaƶariin komiisaas ajuulda dairagdasan aimaguudiin tɵb komiteeduudta ba Cɵkiin Zavood, Galƶuuriiin teermede garƶiin toogi ba jamar jamar ƶyilyyd gemtesen tukai medeegi şuud kyrgekiin ƶakiralta gargagdaba. Mɵn manai byke respyyblig dotor jamar jamar kɵdeçineen garƶa bolsonii medeegi namiin Kizkom ba Kizaariin gyicedkeke komiteedees eriƶe baina.

Uçar iime tula aimag, aimag ba nutag nutagta garƶiin toogi ileryylkedee ton todorkoigoor gargaka josotoi. Jaagaad be gekede: gemteel bolson gaƶaruudta ƶasagiin gaƶaraas tusalamƶa ɵgtɵkɵ bɵgɵɵd ene tusalamƶa jamarç oroşo gɪrşiin biydƶeed karaalagdaa ygei aƶa akuida riuulsan ƶɵɵriɵɵs gargagdaka lani narilka josoţoibdi.

D.

Nutaguudaas aвtasan medeenyyd.

TAMÇA, 15 (T). Aavgustiin 14-nii ɵglɵɵnii 9 cagaas ɵdɵriin 2 cag boltor Selengiin usan lendyymede 2 sm. korobo.

AG

* * *

TAMÇA, 15 (T). Aavgustiin 14-nii ɵdɵriin 2 cagaas 15-nii ɵglɵɵnii 9 cag boltor Selengiin usan Selendyymede-8 sm. Selengiinskede-10 sm. korobo.

Komiis gurba

* * *

KABAANSK, 15 (T). Maliin bi çeeri usanda abtasanii uçaraa aduulka gaƶar ygei bolbo. Tiimees nutagiin ba ulasiin kaba tai ol dotor aduulkiin tailba ɵgiitɵ. Mɵn ene oido surga modo otolkiin tailbari ɵgɵlciit Kariuugaa telegraamdigtii.

AƵAGLALTA: ene erilte byr kangagdakiin tailbari ƶasagi gaƶariin komiisiin ƶɵgɵɵs ɵgtɵbɵ.

Ƶɵblɵltɵ ulas dotor

MOPR-iin kongrees вolkoni

Moskvaa 13 (T). Ogtiaabriin kubiskaliin arban taban ƶiliin oinii sain ɵdɵrlɵlgɵtei kamtaruulan kubiskalçadta tusalka byke delekein emki MOPR-iin delekeidekinii jike kural kongrees Moskvaa kotodo kolkoor ƶarlagdaba. Ene kongrees deere gadaadiin 66 gɵrɵnyydiin emkinyydees tɵlɵɵlɵgçɵd kyrteegdene Mɵn kongrees bolbol SSSR-iin MOPR-iin emkiin 10 ƶil dotor jabuulsan kɵdɵlmɵri tukai iledkel sonosnaa.

Dunda Voolgo bolbol tariaa beledkeliigi sainaar jabuulba

Moskvaa (T). Aavgustiin 4-nii ɵdɵr tariaanii ɵrgɵlƶiin ƶɵblɵɵnii kural bolƶo tyyn deere tariaabeledkeliin ijyyliiin tɵsɵb kerkin gyicedkegdeseniigi byridkebe. Byke kolbooto ulas dotor tariaa beledkeliin ijyyliiin tɵsɵb 45,5 kubi dyyrsen ba sovkoosiin ţalaar 35,2 kubi, kolkoosiin ţalaar 48 kubi dyyrsen aƶai. Tus kural bolbol tariaa tuşaaka jabadalani cokiko jabadalaas geegdeƶe baisan ba tariaa beledkel gaarnsiin tatabari kojor koorondoo soligdosoniigi temdeglebe. Gaarnsiin ijyyliin tɵsɵb 54, 2 kubi gyicedkegdesen baiba.

Gancakan Dunda Voolgo bol bol tariaa beledkeliigi yliger ƶiş yƶyylmer jabuulba. Ene kiƶaar ijyyliiingee tɵsɵbiigi 115,6 ku gyicedkebe. Ɵmɵnɵ ƶygiin olon aimaguud tariaagaa ulastaa ɵ jabadaliigi melekeiçelen delgeryyƶe baina. Egeel adag suurinda raiina, ijyyliiin tɵsɵbiigi arai 20,7 kubi gyicedkesen baina.

Tariaabeledkeliin doodo şat emkiin kɵdɵlmɵriigi eris şinekeke ba tyynde kɵdɵlmɵriçɵdii kajaka josotoi. Beledkesen tariaa cag tukaikadani askalgiin pyy kete, elivaatar ba tɵmɵr zam staancada abaaçuulka çukala T riaagi deeremçelen yrike jabadtai bykii emkinyyd eris temece josotoi. Mɵn basa kamtiin aƶ çadta cag daruidani ba ƶɵb avaansa ɵkɵ jabadaliigi bolon rɵ tariaanii gargaşiigi narinaa namƶalan baika. Tariaabeledkeliin tɵsɵbiigi gyicedkesen ba Ijyy çelen sovkoosuud ba kolkoosuudiigi şagnaka josotoi. Tariaa beledkeliin tɵsɵbiigi somon tosk kyrter darui cagaa kyrgeke tyyniigi toiruulan niite-nebtergiin kɵdɵlmɵri jabuulka josotgebe.

Kolkoosiin barilga.

Şaltagaaniigi olƶo ƶokiko kemƶee aвka

Selengiin aimagiin ilangajaa baruun ţaliin somonguud bol negen gaƶaraa suuriƶan togţoƶo aƶakuigaa bekiƶyylen tɵbkinyylƶe çadaa ɵdii baina.

Kolkoosiin barilga bol jamar ƶerge jabaƶa baisaniigi temdegleke bol: Derestein ba Borgoin geke metiin somonguudta barag sain jababaç, Ɵçɵɵtɵ Burgaltai ba Jɵrɵɵ metiin somonguudta ƶigşyyritei muu jabaƶa baina. Enyynii urida Burgaltain ba Ɵçɵɵtiin somonii kolkoosuudiin barilgada kamta 60 tukai darkaçuud baisan aad odoo negeç kyn ygei bolood baina.

Jɵrɵɵdɵ bol barilgajaa ekilke baitagai mɵnɵɵ boltolo bar gadaa kereglegdeke modoo gy ced beledkee ɵdii baina.

Ene baidaliin dutamaguuda angiiin daisanguud jamar y ledberi kiike bainab geked odoo sainaa oloƶo ɵɵsɵdiing koroto yydelgiigi ulam delg ryylkeni tonçi ile tula ma kɵdɵɵgiin nam-eblelyydiin b niitiin bolon aƶaliin emkiny bol sanal bodoloo tabika yg suukani ţuiliin ƶigşyyritei mu kai yƶegdel mɵn şuu.

„Yneni“ tuskai biçegçe
N.C.-iin.

Soniniigi erkilegçe C. Ƶ. Dondobiin.

В.-Уд. тип. БГИ. зак. № 2130 Бурлит №552 тираж 3300